

Gasunie Transportservices
t.a.v. Directie Energie
Postbus 181
9700 AD Groningen

Woerden : 29 November 2021
onze ref. : E21b10
doorkiesnr. : 0348 48 43 58
e-mail : tgs@vemw.nl
onderwerp : Zienswijze op het ontwerp investeringsplan GTS 2022-2032

Geachte heer, mevrouw,

VEMW heeft met belangstelling kennis genomen van het “ontwerp investeringsplan GTS 2022-2032” (verder: het ontwerpplan) dat u conform artikel 7a Gaswet heeft opgesteld en ter consultatie voorgelegd aan de netgebruikers. VEMW, als vertegenwoordiger van de zakelijke grootverbruikers gas maakt graag gebruik van de gelegenheid om te reageren en haar zienwijze te geven op het genoemde ontwerpplan.

Algemeen

In 2021 werd het belang van leveringszekerheid en betaalbaarheid van gas en de infrastructuur benadrukt door de historisch hoge gasprijzen en de langdurig lage vullingsgraad van met name de ondergrondse bergingen voor hoogcalorisch gas. Het ontwerpplan moet een bijdrage leveren aan de borging van de gasvoorziening. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is dat marktontwikkelingen een prikkel geven aan investeringen in de infrastructuur om eventuele knelpunten weg te nemen. Hiernaast heeft de energietransitie tot gevolg dat de komende jaren de benutting van het aardgasnetwerk afneemt en geïnvesteerd moet worden in de transitie naar groen gas en waterstof. VEMW waardeert de wijze waarop Gasunie Transportservices (GTS) omgaat met deze uitdagingen en het gesprek aangaat met de netgebruikers en andere spelers om deze uitdagingen doelmatig aan te pakken. In dat kader brengen wij graag enkele punten m.b.t. het ontwerpplan naar voren.

Scenario's

In het ontwerpplan wordt gerekend met 3 scenario's, te weten het Klimaatakkoord (KA), Nationale Drijfveer (ND) en Internationale Ambitie (IA). Voor het bepalen van de investeringen is het cruciaal dat aan de scenario's relevante doelstellingen ten grondslag liggen, het beleid wordt meegenomen, en juiste aannames gemaakt worden. De 3 scenario's zijn gebaseerd op verschillende doelstellingen die op het moment van publicatie verouderd kunnen zijn. Zoals in de tekst aangegeven is het scenario Klimaatakkoord onvoldoende ambitieus in relatie tot het “Fit For 55” pakket van de Europese Commissie. In het ontwerpplan wordt aangegeven dat het

Hét kenniscentrum en dé belangenbehartiger voor zakelijke energie- en watergebruikers

ND en IA scenario ambitieuzer zijn, maar het is helaas onduidelijk of deze het behalen van de genoemde Europese doelstellingen faciliteren. Het kan er onder meer toe leiden dat de mogelijke vraag naar aansluitingen op – en de aanleg van - groen gas en waterstof infrastructuur wordt onderschat. Ook is het onduidelijk of het ontwerpplan rekening houdt met al het ingevoerde beleid en dus gebaseerd is op de juiste aannames. Een voorbeeld is de CO₂-heffing. Deze Nederlandse heffing is cruciaal voor het bepalen van de vraag naar zowel elektriciteit, waterstof als aardgas en heeft een grote uitwerking op de keuzes die de industrie maakt. In de modellen van TenneT en het TYNDP, waar ook GTS zich op baseert, wordt deze heffing niet meegenomen. Een ander punt is dat de modellen gebaseerd zijn op input vanuit grootverbruikers. Wij kunnen uit de tekst van het ontwerpplan echter niet achterhalen hoe deze grootverbruikers betrokken zijn, terwijl hun investeringsbeslissingen van grote invloed op het gasnet kunnen zijn. Tot slot is niet al het beleid in de modellen meegenomen en is het onduidelijk tot welke datum dit wel het geval is. Waar de uitwerking van het *Fit For 55* pakket op termijn grote invloed gaat hebben op de gasconsumptie in Nederland, is het geen onderdeel van de modellen. Voor het Investeringsplan vervolgproces zou het een verbetering zijn als er realistischere scenario's liggen waarbij tevens duidelijk wordt gemaakt van welke doelstellingen de verschillende scenario's uitgaan, welke aannames gehanteerd worden, hoe netgebruikers betrokken worden en tot wanneer beleid meegenomen is.

Waterstof

GTS geeft in het investeringsplan aan een gedeelte van de het aardgasnetwerk te willen gebruiken ten behoeve van het ontwikkelen van een waterstof netwerk. Dit waterstof netwerk zal volgens GTS een gereguleerd netwerk kunnen worden waarvoor GTS of een zusterbedrijf de verantwoordelijkheid krijgt om die te ontwikkelen en beheren. VEMW waardeert dat GTS aangeeft dat een gedeelte van het aardgasnetwerk overgenomen kan worden door de toekomstig beheerder van het waterstof netwerk en de inkomsten gebruikt kunnen worden om de aardgas nettarieven te verlagen zodat alleen de doelmatige kosten op basis van kostenoriëntatie bij zowel de gebruiker van het aardgasnetwerk als het waterstofnetwerk in rekening gebracht worden. GTS stelt voor om deze assets te waarderen met een waardemethodiek die door de relevante stakeholders, de toezichthouder ACM en het ministerie van EZK, moet worden vastgesteld, bijvoorbeeld op basis van Gereguleerde Asset Base (GAW). Voor VEMW is het essentieel dat, zolang het waterstofnetwerk (nog) geen reguleringskader gelijk aan dat van het aardgasnetwerk kent, besluiten met betrekking tot de overdracht van assets genomen worden op basis van een overeenkomst tussen GTS, toezichthouder ACM en alle betrokken representatieve organisaties van gasnetgebruikers.

Naast doelmatige kosten is overigens ook de voorspelbaarheid van kosten van groot belang voor de netgebruikers. GTS geeft in het ontwerpplan aan dat de kosten voor het ontwikkelen van een waterstof netwerk 1,5 miljard euro bedragen; 0,2 miljard euro minder dan in 2020 was aangegeven. Onduidelijk is of in het genoemde bedrag óók kosten voor de netovername zijn opgenomen, hoe hoog die kosten zijn en op welke grondslag ze gebaseerd zijn. Graag zou VEMW daarom dit getal uitgesplitst willen zien in op zijn minst de kosten voor netontwikkeling, netovername en netaanpassingen.

Wij vertrouwen erop dat u onze overwegingen en verzoeken ten aanzien van het ontwerpplan meeneemt bij het vaststellen van een definitief investeringsplan. Vanzelfsprekend zijn wij desgewenst beschikbaar voor het verschaffen van een nadere (mondelling) toelichting.

Hoogachtend,

w.g.

dr. H. Grünfeld
Algemeen directeur